

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 83 0 И 021775 20 Рев
Бања Лука, 20.08.2020. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља „Б.“ д.о.о. П., кога заступа пуномоћник Ђ.Б., адвокат из П., против туженог Ј.Р. из Б., кога заступа пуномоћник Т.Г., адвокат из Т., ради исплате, вриједност спора 51.000,00 КМ, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Бијељини број 83 0 И 021775 19 Гжи 2 од 17.04.2019. године, на сједници вијећа одржаној дана 20.08.2020. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Зворнику број 83 0 И 021775 18 П 2 од 22.10.2018. године тужени је обавезан да тужитељу, на име исплате мјенице серијског броја РС 421338291, плати износ од 51.000,00 КМ, са законском затезном каматом почев од пресуђења па до исплате, као и да му надокнади трошкове парничног поступка у износу до 4.940,00 КМ. Захтјев тужитеља за накнаду трошкова поступка преко досуђеног износа је одбијен као неоснован.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бијељини број 83 0 И 021775 19 Гжи 2 од 17.04.2019. године, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужени, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев тужитеља одбије, или да се иста укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се тужени обавезе да му, по основу мјенице серијског броја РС 421338291, исплати износ од 51.000,00 КМ, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до коначне исплате.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, на темељу изведених доказа, првостепени суд је утврдио: да су тужитељ и предузеће МБ А., чији је законски заступник тужени, дана 03.12.2010. године закључили споразум о измирењу дуга наведеног предузећа у износу од 36.657,89 КМ, са каматом обрачунатом за период од 24.12.2009. године до 30.11.2010. године; да је чланом 3. истог уговора утврђено да се у случају неблаговременог извршења обавеза из нагодбе, примљене бјанко мјенице користе за наплату доспјелих потраживања по овом споразуму као и доспјелих, а неизмирених законских камата; да је бјанко мјеница број РС 421338291 издата и потписана од стране туженог, са роком доспијећа 05.03.2014. године; да је мјеница од стране тужитеља попуњена на износ од 51.000,00 КМ, у складу са претходним овлаштењем туженог; да је на мјеници наведено да је без протеста; да је иста, по захтјеву тужитеља за протест који је предат пошти 05.03.2014. године, код Општинског суда у Калесији протестована под бројем ПРО-4/14 дана 10.03.2014. године; да је приједлог за извршење на основу ове мјенице као вјеродостојне исправе поднесен Основном суду у Зворнику дана 17.03.2014. године.

На темељу тих чињеница, те налазећи да предметна мјеница представља сопствену мјеницу јер садржи све елементе прописане одредбом члана 111. Закона о мјеници („Службени гласник РС“ бр. 32/01, даље: ЗМ), првостепени суд је становишта да је тужени одговоран за исплату мјеничног дуга на основу одредбе члана 48. ЗМ. Утврђујући да је тужитељ протест због неисплате мјенице поднио благовремено због чега је суд издао протестну исправу и да неблаговременост у том поступку није истакнута, првостепени суд је оцијенио неоснованим приговор туженог да протест мјенице није поднесен благовремено. Надаље, првостепени суд утврђује да, према одредби члана 54. ЗМ, и код протека рокова за подизање протеста због неакцептирања или неисплате, ималац мјенице не губи права против акцептанта, па да се ни тужени, који одговара као акцептант, не може ослободити своје обавезе. Сагласно томе, првостепени суд је захтјев тужитеља у цјелости усвојио.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, уз допуну да у односу на подношење мјенице на наплату и подизање протеста тужитељ, као ималац мјенице, у односу на туженог, као издаваоца сопствене мјенице, не губи своја права. Слиједом тога изјављену жалбу је одбио и првостепену пресуду потврдио.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита и ревизионим наводима није доведена у озбиљну сумњу.

Према чињеницама које су утврдили нижестепени судови, у сврху обезбјеђења споразума закљученог дана 03.12.2010. године између тужитеља и предузећа МБ А. (чији је законски заступник тужени), тужени је издао бјанко мјеницу серијски број РС 421338291, на темељу које тужитељ у овој парници потражује исплату мјеничног дуга у износу од 51.000,00 КМ.

Тужени током поступка пред нижестепеним судовима није спорио, а то не спори ни у ревизионим наводима, да споразум о измирењу дуга закључен 03.12.2010. године није извршен, те да је тужитељ, који је активирао мјенично правне механизме за наплату дуга, предметну мјеницу попунио у складу са претходно датим овлаштењем туженог.

Ревизионим наводима тужени приговара правилности закључка нижестепених судова – да се у конкретном случају ради о сопственој мјеници, уз тврдњу да предметна мјеница нема све елементе из одредбе члана 111. ЗМ. Тужени истиче да се предметна мјеница не може сматрати ни трасираном мјеницом, јер није трасирана односно вучена на трасата. Из ових разлога сматра да се не ради о ваљаној мјеници и да му се не може наметнути исплата мјеничне своте.

Предметна мјеница је издата на прописаном мјеничном бланкету трасиране мјенице. Општепознато је да не постоје одштампани бланкети званично издања за сопствену мјеницу, као што су увијек постојали бланкети трасиране мјенице. Иако ваљаност сопствене мјенице није условљена њезиним издавањем на прописаном мјеничном бланкету (исту је довољно написати на обичном комаду папира као писмо), у дугогодишњој пословној пракси је прихваћено као уобичајено да се бланкети који важе за трасиране мјенице употребљавају и за властите мјенице, уз пожељно преправљање истога. Наиме, препоручује се (ради избјегавања сваке сумње) да се постојећи текст прецртава, а изнад њега уписују друге ријечи да би се добио слог који садржи битне елементе сопствене мјенице. Пожељно је да се на обрасцу трасиране мјенице умјесто налога „платити за ову“ упише „плаћамо за ову“, те да се ријеч „трасант“ прецрта уписујући ријеч „издавалац“.

У конкретном случају, мјенични бланкет није преправљен на описани начин, што би било пожељно. Међутим, како није спорно да је потпис туженог на мјесту трасанта, те како мјеница није трасирана односно вучена на треће лице, а нити је вучена на туженог (па се не може радити о трасираној мјеници), како је иста попуњена у складу са датим овлаштењем, те како је у правном и пословном промету прихваћено да таква мјеница и без преправљања има све елементе сопствене мјенице (члан 111. ЗМ) и уобичајено је кориштење такве мјенице, произлази да је правилан закључак нижестепених судова да се ради о сопственој мјеници, која је ваљано упориште за наметање мјеничне обавезе туженом (одредба члана 48. у вези са чланом 114. ЗМ).

Произлази да наводи ревизије да се ради о мјеници која није правно ваљана нису основани, па је одлучено као у изреци, примјеном одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13).

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић